

આ રાજાવલીના આધારે આં શ્રીભદ્રબાહુસ્વામી અને મૌર્ય સમ્રાટ ચંદ્રગુપ્ત, શૂન્યવાદી નિહ્લવ અશ્વમિત્ર અને રાજા અશોક, આર્ય મહાગિરિજી અને સમ્રાટ સંપ્રતિ, તથા આં કાલકસૂરિ (ચોથા કાલિકાચાર્ય) અને વલભીપતિ ધ્રુવસેનની સમકાલીનતા બરાબર સાધી શકાય છે. વળી, યુગપ્રધાનોની ઘટનાઓમાં ૪૧૦ વર્ષનું આંતરું જ વધુ મેળ આપે છે. એટલે કે વિક્રમની પહેલી સહસ્ત્રાબ્દી સુધીની ઐતિહાસિક ઘટનાઓમાં આ ગણતરી વધારે ઉપકારક નીવડે તેમ છે. અહીં નંદવંશમાં ૧૫૫ને બદલે માત્ર ૮૫ વર્ષ બતાવ્યાં છે એ ૬૦ વર્ષનો ફરક પડવાથી વિક્રમ સંવતનો પ્રારંભ વીર સં. ૪૧૧માં આવે છે.\*

[૨] કેટલાએક આચાર્યો માને છે કે, વીરનિર્વાણ સંવત ૪૭૧થી વિક્રમ- સંવત શરૂ થયો છે. તેના આધારપાઠો નીચે પ્રમાણે છે :

★ નંદવંશના વર્ષ ૮૫ અને વીર સં. ૧૫૫માં રાજ્યાભિષેક. આ વાતને પુરાણો, બૌદ્ધગ્રંથો અને અંગ્રેજ વિદ્વાનો પણ વધુ ટેકો આપે છે; જેના થોડાક નમૂનાઓ :

૧. મુક્ત્વા મહીં વર્ષશતં, તતો મૌર્યાન્ ગમિષ્યતિ ॥૨૨॥

નંદો ૧૦૦ વર્ષો સુધી પૃથ્વી ભોગવશે અને પછી મૌર્ય રાજાઓ થશે.

(મત્સ્યપુરાણ, અધ્યાય ૨૭૧, શ્લોક ૨૨)

૨. મુક્ત્વા મહીં વર્ષશતં, નન્દેન્દ્રઃ સ ગમિષ્યતિ ॥૩૩૦॥

ચન્દ્રગુપ્તં નૃપં રાજ્યે, કૌટિલ્યઃ સ્થાપયિષ્યતિ ॥૩૩૧॥

નંદો પૃથ્વીને ૧૦૦વર્ષ પર્યન્ત ભોગવી નાશ પામશે અને પછી ચાણક્ય ચંદ્રગુપ્તને રાજ્યગાદીએ બેસાડશે. (વાયુપુરાણ અધ્યાય ૮૮, શ્લોક ૩૩૦-૩૩૧)

૩. રાજગૃહીનો રાજવંશ - અજાતશત્રુ વર્ષ ૩૨, ઉદાયી વર્ષ ૧૬, અનુરુદ્ધ મુંડ વર્ષ ૮, નાગદાસ વર્ષ ૨૪, સુસુનાગ વર્ષ ૧૮, કાલાશોક વર્ષ ૨૮, તેના પુત્રો વર્ષ ૨૨, નવનંદ વર્ષ ૨૨, ચંદ્રગુપ્ત વર્ષ ૨૪, બિંદુસાર વર્ષ ૨૮, અનભિષિક્ત અશોક વર્ષ ૪. આ પ્રમાણે અનુક્રમે રાજાઓ થયા છે. આ હિસાબે બુદ્ધ કે શ્રેણિક પછી ૧૭૦ વર્ષો જતાં ચંદ્રગુપ્તનો રાજ્યાભિષેક આવે છે. (બૌદ્ધ મહાવંશ કાવ્ય પરિચ્છેદ ૪, શ્લોક ૧ થી ૮; પરિચ્છેદ પાંચમો, શ્લોક ૧૪ થી ૨૨.)

૪. પ્રો. હર્મન જેકોબી તથા જાર્લ શોર્પેટિયર વગેરે માને છે કે વીર સં. ૧૫૫માં ચંદ્રગુપ્તનો રાજ્યાભિષેક અને ત્યાર પછી ૨૫૫ વર્ષે વિક્રમ એમ વીરસંવત અને વિક્રમસંવતની વચ્ચે ૪૭૦ ને બદલે (પાલકના ૬૦ વર્ષ ન લેતાં) ૪૧૦ વર્ષનું આંતરું માનવું જોઈએ. (ઈન્ડિયન એન્ટિક્વેરી જુન, જુલાઈ, ઓગષ્ટ સને ૧૯૧૪)

૫. ઈ.સ. પૂર્વે ૩૨૫માં સિકંદરે ભારત પર આક્રમણ કર્યું અને ઈ.સ. પૂર્વે ૩૨૨માં ચંદ્રગુપ્ત મગધના સિંહાસને આવ્યો.

ઈ. પૂર્વે ૩૨૫ મેં સિકંદર ને ભારત પર આક્રમણ કિયા ઓર ઈસ્વી. પૂર્વે ૩૨૨ મેં ચંદ્રગુપ્ત મગધ કે સિંહાસન પર બેઠા । યે દો તિથિયાં ભારત કે પ્રાચીન ઇતિહાસ મેં નિશ્ચિત સમજ લી ગઈ ।

(મૌર્ય સામ્રાજ્ય કા ઇતિહાસ, પૃ. ૩૬)